

Vec C-352/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

31. júl 2020

Vnútroštátny súd:

Kúria

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

2. júl 2020

Žalobkyňa a navrhovateľka v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

HOLD Alapkezelő Befektetői Alapkezelő Zrt.

Žalovaná a odporkyňa v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

Magyar Nemzeti Bank

Predmet konania vo veci samej

Kasačný opravný prostriedok podaný proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým sa zamietla žaloba o neplatnosť niektorých zistení uvedených v rozhodnutí prijatom Magyar Nemzeti Bank ako orgánom dohľadu.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Podniky kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov – Politika a postup odmeňovania – Dividendy vyplatené členom správnej rady, správcom portfólia a investičným riaditeľom, ktorí majú postavenie zamestnancov a súčasne akcionárov uvedených podnikov – Dividendy, ktoré môžu predstavovať stimul na prevzatie rizík, ktoré sú údajne nezlučiteľné s rizikovým profilom správcovských fondov spravovaných (ako správca fondu) podnikom kolektívneho investovania a so záujmami investorov

Právny základ: článok 267 ZFEÚ.

Prejudiciálne otázky

Vzťahujú sa politiky odmeňovania správcov investičných fondov na dividendy vyplatené [dotknutým riadiacim pracovníkom]

- a) priamo z titulu ich postavenia majiteľov prioritných akcií s prednostným právom na dividendy u správcu investičného fondu a
- b) prostredníctvom jednoosobových akciových spoločností, ktoré sú vo vlastníctve [dotknutých riadiacich pracovníkov], ktorí majú prioritné akcie s prednostným právom na dividendy u tohto správcu fondu?

Uvedené ustanovenia práva Únie

- Článok 14, článok 14a a článok 14b smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/65/ES z 13. júla 2009 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP) (Ú. v. EÚ L 302, 2009, s. 32).
- Článok 14 sa týka pravidiel činnosti, ktoré musia zostaviť členské štáty a ktoré musia správcovské spoločnosti povolené v tomto členskom štáte stále dodržiavať. Členské štáty musia zabezpečiť, aby správcovské spoločnosti dodržiavali povinnosti stanovené v týchto pravidlách. Článok 14a vymedzuje, čo by malo byť predmetom politik a postupov odmeňovania stanovených správcovskými spoločnosťami. V článku 14b sú uvedené zásady, ktoré musia

správcovské spoločnosti dodržiavať pri definovaní svojich politík odmeňovania.

- Odôvodnenie 28, článok 13 ods. 1 a príloha II body 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/61/EÚ z 8. júna 2011 o správcoch alternatívnych investičných fondov a o zmene a doplnení smerníc 2003/41/ES a 2009/65/ES a nariadení (ES) č. 1060/2009 a (EÚ) č. 1095/2010 (Ú. v. EÚ L 174, 2011, s. 1).
- Uvedené ustanovenia vymedzujú zásady, ktorými by sa mali riadiť politiky odmeňovania stanovené a uplatňované správcami alternatívnych investičných fondov. Zoznam zásad sa do veľkej miery zhoduje so zoznamom uvedeným v článku 14b smernice 2009/65.
- Článok 2 bod 5 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/565 z 25. apríla 2016, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ, pokiaľ ide o organizačné požiadavky a podmienky výkonu činnosti investičných spoločností, ako aj o vymedzené pojmy na účely uvedenej smernice [(Ú. v. EÚ L 87, 2017, s. 1)].
- Uvedené ustanovenie spresňuje, čo sa na účely tohto nariadenia rozumie pod pojmom „odmena“.
- Bod II.5 usmernení vydaných Európskym orgánom pre cenné papiere a trhy na základe článku 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1095/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/77/ES (Ú. v. EÚ L 331, 2010, s. 84).
- Uvedené ustanovenie tiež definuje pojem „odmena“.

Uvedené ustanovenia vnútroštátneho práva

- § 33 a príloha 13 a kollektív befektetési formákról és kezelőikről, valamint egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2014. évi XVI. törvény (zákon č. XVI z roku 2014 o formách kolektívneho investovania a ich správcoch, a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti financií; ďalej len „zákon č. XVI z roku 2014“).
- Uvedené ustanovenia upravujú zásady, ktoré musia správcovia investičných fondov dodržiavať pri definovaní a uplatňovaní svojej politiky celkového odmeňovania. Zoznam uvedený v prílohe 13 sa do veľkej miery zhoduje so zoznamom uvedeným v článku 14b smernice 2009/65 a v prílohe II smernice 2011/61. Pokiaľ ide o prílohu 13, vnútroštátny súd osobitne uvádza ustanovenia, ktoré boli účinné pred 18. marcom 2016, a ustanovenia, ktoré boli účinné od tohto dátumu.

- § 3:230, § 3:231 a § 3:253 A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (zákon č. V z roku 2013 o Občianskom zákonníku; ďalej len „Občiansky zákonník“).
- Uvedené ustanovenia sa týkajú prioritných akcií, prioritných akcií s prednostným právom na dividendy a rovnosti akcionárov.
- Bod 11 odporúčania MNB 3/2017 (II. 9) o uplatňovaní politiky odmeňovania.
- Uvedené ustanovenie upravuje požiadavky, ktoré musia byť splnené pri definovaní politiky odmeňovania v prípade, keď zamestnanci inštitúcií, na ktoré sa vzťahuje politika odmeňovania, majú tiež väčšinový podiel v tejto inštitúcii alebo v niektorej z jej dcérskych spoločností.
- Bod 8 odporúčania MNB 4/2018 (I. 16) o politike odmeňovania uplatňovanej správcami alternatívnych investičných fondov.
- V súlade s uvedeným ustanovením sa usmernenia stanovené v odporúčaní vzťahujú na dividendy alebo platby, ktoré majú charakter dividend vyplatených majiteľovi inštitúcie, ktorá spravuje alternatívne investičné fondy, ak takéto vyplatenie v praxi vedie k obchádzaniu príslušných pravidiel odmeňovania.

Stručné zhrnutie skutkových okolností a konania vo veci samej

- 1 Žalobkyňa vo veci samej, HOLD Alapkezelő Befektetési Alapkezelő Zrt. (ďalej len „správca fondu“), je spoločnosť, ktorá spravuje alternatívne investičné fondy a formy kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov. Uvedená spoločnosť vykonáva túto pravidelnú hospodársku činnosť na základe povolenia vydaného Magyar Nemzeti Bank (Národná banka Maďarska; ďalej len „MNB“), žalovanou vo veci samej.
- 2 Od 20. marca 2014, a následne od 19. júla 2017, správca fondu stanovil politiku odmeňovania uplatniteľnú na určité kategórie svojich zamestnancov.
- 3 Do tejto kategórie zamestnancov patria štyria členovia vrcholového manažmentu (ďalej len „dotknutí riadiaci pracovníci“), z ktorých prvý je generálnym riaditeľom (člen správnej rady), druhý je správcom portfólia, tretí je investičným riaditeľom (člen správnej rady) a štvrtý je tiež správcom portfólia (člen správnej rady). Všetci uvedení sú v pracovnoprávnom vzťahu k správcovi fondu.
- 4 Dotknutí riadiaci pracovníci sú so správcom fondu prepojení nielen prostredníctvom ich pracovného vzťahu, ale aj tým, že sú jeho akcionármi. Táto účasť je priama aj nepriama. Na jednej strane správca portfólia, investičný riaditeľ (člen správnej rady), a správca portfólia (člen správnej rady) sú priamo majiteľmi prioritných akcií s prednostným právom na dividendy u správcu fondu. Na druhej strane správca portfólia (člen správnej rady) a generálny riaditeľ (člen správnej rady) sú jedinými spoločníkmi oboch akciových spoločností, ktorých akcie nie sú

kótované na burze a ktorí majú prioritné akcie s prednostným právom na dividendy u správcu fondu.

- 5 Správca fondu každoročne vyplácal dividendy na základe výsledkov po zdanení zodpovedajúcim rokom 2015 až 2018 v prospech dotknutých riadiacich pracovníkov a vyššie uvedených jednoosobových spoločností.
- 6 MNB ako orgán dohľadu vykonala od 1. januára 2016 u správcu fondu kontrolu. Na základe tejto kontroly MNB prijala 11. apríla 2019 rozhodnutie (ďalej len „rozhodnutie MNB“), v ktorom vyzvala správcu fondu, aby v rámci svojej činnosti postupne, najneskôr však v lehote deväťdesiatich dní od prijatia rozhodnutia zabezpečil, aby jeho politiky a postupy odmeňovania boli v súlade s právnymi predpismi. MNB prijala aj ďalšie opatrenia a v rámci svojej činnosti dohľadu uložila správcovi fondu sankciu.
- 7 Správca fondu podal správnu žalobu proti rozhodnutiu MNB. Vo svojej žalobe navrhoval, aby sa niektoré zistenia v uvedenom rozhodnutí vyhlásili za neplatné a aby sa MNB uložila povinnosť uskutočniť nové konanie.
- 8 Súd prvého stupňa žalobu podanú správcom fondu zamietol. Správca fondu podal proti uvedenému rozsudku kasačný opravný prostriedok na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania Súdnemu dvoru.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 9 Podľa názoru MNB vyplatenie dividend správcom fondu, či už priamo alebo nepriamo dotknutým riadiacim pracovníkom, mohlo viesť k tomu, že títo riadiaci pracovníci mali záujem na tom, aby správca fondu získal krátkodobé zisky, a že z tohto dôvodu na seba prevzali riziká, ktoré sú nezlučiteľné s rizikovým profilom fondov, ktoré tento správca spravuje, s pravidlami riadenia správcu fondu a so záujmami podielnikov. MNB sa domnieva, že vyplatením dividend správca fondu obišiel pravidlá o odklade vyplatenia odmeny závislej na výsledkoch a porušil ustanovenia zákona č. XVI z roku 2014.
- 10 Vzhľadom na uvedené MNB považovala za irelevantné, že správca fondu mal objem vlastných zdrojov vyšší ako požaduje zákon, že dotknutí riadiaci pracovníci získali svoje akcie pred nadobudnutím účinnosti zákona č. XVI z roku 2014 a že títo riadiaci pracovníci ako vlastníci správcu fondu mali záujem na tom, aby správca fondu dosahoval dobré výsledky aj z dlhodobého hľadiska. Podľa MNB sa na vyplatenie dividend vzťahuje spoločne tak Občiansky zákonník, ako aj zákon č. XVI z roku 2014, pričom rozhodnutie MNB je tiež v súlade s odporúčaním Komisie 2009/384/ES z 30. apríla 2009 o politikách odmeňovania v odvetví finančných služieb (Ú. v. EÚ L 120, 2009, s. 22).
- 11 Správca fondu uvádza, že rozhodnutie MNB je predovšetkým v rozpore so zákonom, pretože dividendy vyplatené dotknutým riadiacim pracovníkom sa nepovažujú za „pohyblivú odmenu“, a preto nepatria do rozsahu politiky

odmeňovania. Domnieva sa, že na účely právnych nástrojov Únie a uvedených vnútroštátnych predpisov by sa pod „pohyblivou odmenou“ mali rozumieť sumy vyplatené zamestnancovi za výkon jeho profesijnej činnosti v súlade s kritériami výkonnosti. Naopak, dotknutým riadiacim pracovníkom by boli vyplatené dividendy ako akcionárom bez ohľadu na ich výkon v rámci ich pracovnoprávneho vzťahu. Podľa názoru správcu fondu je rozhodnutie MNB tiež diskriminačné, keďže porušuje ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa rovnosti akcionárov. V rozpore so zákonom je podľa neho aj okolnosť, že rozhodnutie MNB zahŕňalo do rozsahu politiky odmeňovania jednoosobové spoločnosti dotknutých riadiacich pracovníkov, a to napriek skutočnosti, že tieto akciové spoločnosti sú právnickými osobami nezávislými od ich vlastníkov. Podľa informácií v súvahe neexistuje korelácia medzi dividendou vyplatenou týmto akciovým spoločnostiam a dividendou vyplatenou následne uvedenými spoločnosťami dotknutým riadiacim pracovníkom. Správca fondu rovnako označuje za čisto subjektívny predpoklad tézu, že dividendy vyplatené dotknutým riadiacim pracovníkom môžu predstavovať stimul na získanie krátkodobých ziskov.

- 12 Podľa súdu prvého stupňa, hoci je pravdou, že dividendy sa formálne nevyplácajú za výkon profesijnej činnosti a podľa výkonnosti, mali by sa považovať za odmenu vzhľadom na ich skutočný účinok. Domnieva sa, že ide o alternatívny platobný kanál, ktorý môže skutočne predstavovať stimul pre dotknutých riadiacich pracovníkov, aby sa usilovali dosahovať krátkodobé zisky, prevzali riziká v rozpore so záujmami investorov a obchádzali zásady politiky odmeňovania.
- 13 Okrem toho u správcu fondu neexistovala rovnováha medzi fixnou odmenou dotknutých riadiacich pracovníkov a dividendami, ktoré im boli vyplatené. Zatiaľ čo výška fixnej odmeny bola niekoľko miliónov forintov ročne, výška dividendy bola vyčíslená na stovky miliónov forintov. Z tohto dôvodu malo byť vyplatenie najmenej 40 % dividend odložené aspoň na tri roky, v súlade so životným cyklom spravovaných investičných fondov a so spätným odkúpením akcií v investičných fondoch.
- 14 Pokiaľ ide o dividendy vyplatené v prospech jednoosobových akciových spoločností, súd prvého stupňa konštatoval, že tieto dividendy tiež predstavovali ekonomickú výhodu pre dotknutých riadiacich pracovníkov. Z tohto dôvodu spôsob, akým sa tieto riadiaci pracovníci následne rozhodli vyplatiť dividendy cez jednoosobové akciové spoločnosti, nemá vplyv na skutočnosť, že vyššie uvedené úvahy sa uplatňujú aj na tieto dividendy.
- 15 Správca fondu vo svojom kasačnom opravnom prostriedku uviedol, že súd prvého stupňa sa dopustil pochybenia, keď na neho uplatnil právne ustanovenia, ktoré sú v skutočnosti určené pre investičné fondy. Uvádza, že dividendy nie sú súčasťou pohyblivých zložiek odmeny, pretože právo na ich vyplatenie nezávisí od pracovného výkonu dotknutých riadiacich pracovníkov. Podľa správcu fondu v konaní pred MNB a ani v konaní pred súdom prvého stupňa nebolo preukázané,

že porušil zásady politiky odmeňovania. Správca fondu rovnako popiera, že vyplatenie dividend malo okrem práv vyplývajúcich z vlastníctva akcií aj ďalší obsah zameraný na odmeňovanie práce dotknutých riadiacich pracovníkov.

- 16 MNB navrhuje potvrdenie prvostupňového rozsudku. Zdôrazňuje, že dividendy vyplatené správcom fondu možno výnimočne zahrnúť do oblasti odmien.

Stručné zhrnutie dôvodov návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 17 Vnútroštátny súd musí určiť, či dividendy vyplatené priamo dotknutým riadiacim pracovníkom a nepriamo týmto riadiacim pracovníkom prostredníctvom akciových spoločností, ktoré sú v ich vlastníctve, spadajú do rozsahu politiky odmeňovania.
- 18 Dotknutí riadiaci pracovníci nie sú len zamestnancami správcu fondu, ale zároveň aj jeho vlastními. Toto je dôležitá skutočnosť na účely postupu odmeňovania, keďže dotknutí riadiaci pracovníci ako akcionári môžu prijímať rozhodnutia, ktoré určujú finančné výsledky správcu fondu, a teda následné vyplatenie dividend z akcií, ale zároveň sa dotknutí riadiaci pracovníci ako zamestnanci správcu fondu podieľajú na definovaní a dohľade nad politikou odmeňovania správcu fondu, pretože sú zodpovední za tieto oblasti. Vzhľadom na toto „dvojaké“ právne postavenie dotknutých riadiacich pracovníkov vzniká otázka, či sumy, ktoré títo riadiaci pracovníci získali z dôvodu ich pracovnoprávneho vzťahu, a sumy, ktoré im boli priamo alebo nepriamo vyplatené ako akcionárom, by sa mali obe preskúmať na účely uplatnenia zásad politiky odmeňovania.
- 19 Pri stanovení právnej úpravy v oblasti politiky odmeňovania sa vzali do úvahy najmä výhody vyplývajúce z pracovnoprávneho vzťahu zamestnancov. Odôvodnenie 28 smernice 2011/61 stanovuje, že ustanoveniami o odmeňovaní by nemali byť dotknuté okrem iného platné právne predpisy týkajúce sa práv akcionárov. Komisia považovala za potrebné vymedziť pojem „odmena“ vo svojom delegovanom nariadení 2017/565 (pozri odôvodnenie 40).
- 20 Pokiaľ ide o maďarské právo, zákon č. XVI z roku 2014 nedefinuje pojem odmena, a a javadalmazási politikának a hitelintézet és a befektetési vállalkozás mérete, tevékenységének jellege, köre és jogi formájából eredő sajátossága figyelembevételével történő alkalmazásáról szóló 131/2011. (VII. 18.) Korm. rendelet (nariadenie vlády č. 131/2011 o uplatňovaní politiky odmeňovania na základe rozsahu, povahy a obsahu činností a osobitostí vyplývajúcich z právnej formy úverových inštitúcií a investičných spoločností z 18. júla 2011) sa nevzťahuje na správcu fondu.
- 21 Definície uvedené v delegovanom nariadení 2017/565 a v usmerneniach vydaných Európskym orgánom pre cenné papiere a trhy nie sú dostatočne jednoznačné na objasnenie, či by sa dividendy vyplatené priamo alebo nepriamo dotknutým riadiacim pracovníkom, nie s ohľadom na pracovnoprávny vzťah, ale s ohľadom

na vlastnícky vzťah, ktorý majú voči správcovi fondu, mali považovať za výhody podliehajúce politike odmeňovania.

- 22 Vzhľadom na to, že príloha 13 zákona č. XVI z roku 2014 zodpovedá smernici 2009/65 a smernici 2011/61, vnútroštátny súd sa domnieva, že v rámci sporu, o ktorom rozhoduje, je potrebný výklad ustanovení práva Únie uvedených v návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

PRACOVNÝ DOKUMENT